

[Tove Jørgensen]

25) Til *undervisningsministeren* af:

Knud Lind (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at staten fremover vil yde statstilskud til efterskoler, hvor undervisningen etableres med henblik på erhvervmæssig produktion?«

(Spn. nr. 347)

Skriftlig begrundelse.

I Næstved Tidende den 27. september d.å. skrives bl.a.:

»Undervisningsminister Ritt Bjerregaard har nu personligt involveret sig i den kommende produktionsefterskole i Fakse Ladeplads. I et brev til skolens bestyrelse skriver ministeren: Jeg håber, I hænger på en stund endnu. Ansøgningen behandles som hastesag.«

Ritt Bjerregaard lægger dog vægt på, at de sidste vanskeligheder ikke er overstået. Det gælder bl.a. skolens særlige status som produktionsefterskole, om end den er modereret noget efter de seneste vedtægtændringer.

Knud Lind (FP):

Spørgsmålet drejer sig om hele problematikken omkring efterskolernes nye status som erhvervmæssige produktionsskoler med afsætning af den frembragte produktion for øje og dermed eventuel konkurrenceforvridning i forhold til det private arbejdsmarked.

Man må nok også sætte spørgsmålstegn ved, om Sydsjællands efterskoles meget specielle produktionsform af agerhønsæg til eksport har nogen almen undervisningsform i sig af betydning. Jeg mener ikke, at den slags produktion er i overensstemmelse med undervisningsministeriets cirkulære af 15. september 1978, punkt 1, nr. 3, hvori man forudsætter, at undervisningen kan give en bred forudsætning for at bestride opgaverne i erhvervet og lette den senere deltagelse i arbejdslivet samt omfatte både almene og erhvervsrettede emneområder. Produktion af agerhønsæg er nok for specielt et område.

Man aner også en forskelsbehandling af de eksisterende landbrugsskoler og produktionsefterskoler. Landbrugsskolerne er undergivet samme lovgivning og har strengt forbud mod at sælge deres produktion. Såfremt produktionsskolerne griber om sig, aner man i det fjerne en kommende statskollektivism.

Det er i øvrigt mit indtryk, at Sydsjællands efterskole forsøger at springe uden om bevillingskøen blot ved at indføje ordet »ungdomsarbejdsløshed« i deres program.

Undervisningsministeren har tidligere udtalt, at målet var at beskæftige samtlige unge mellem 16 og 19 år. Mit slutspørgsmål er derfor: skal det ske på erhvervsskolerne og på bekostning af det frie erhvervslivs muligheder?

Undervisningsministeren (Jørgen Peder Hansen, fg.):

Efter loven om folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler tilbyder efterskolerne unge mellem 14 og 18 år en almindende undervisning og kan inden for den give enkelte fag eller en faggruppe en fremtrædende plads. En efterskole kan efter særlig godkendelse tilbyde erhvervmæssige grunduddannelser, og skolerne kan forberede til og afholde de samme prøver som folkeskolens ældste klasser. Det er en godkendelsesbetingelse, at skolens kursusplan skal være godkendt af undervisningsministeren.

Efterskoler, som er private skoler, modtager støtte efter loven om statsstøtte til visse private skoler. Ifølge denne lov ydes der 85 pct. i statstilskud til afholdte undervisningsrelevante udgifter. Ministeren fastsætter reglerne for beregningen af tilskudsgrundlaget, og der er for hver enkelt tilskudsgruppe fastsat forskellige begrænsninger.

Der er ikke og vil heller ikke efter den nugældende lovgivning blive godkendt efterskolekurser, hvor hovedformålet er en undervisning med henblik på erhvervmæssig produktion. På den anden side kan man godt forestille sig en godkendt undervisning, der som et biprodukt afstedkommer et håndgribeligt resultat, der kan omsættes i kroner og øre. Det hører jo med til at gøre undervisningen meningsfuld, at det hus, man har bygget, ikke skal rives ned, når det er færdigt, eller at planter, som man har været med til at dyrke, skal bruges til noget fornuftigt. På baggrund af de bemærkninger, der faldt før, kan man måske også sige, at det hører med til det meningsfyldte, at de æg, som agerhønsene lægger, sørger man også for at få solgt, få eksporteret.